

skellige temperamenter, livssyn eller interesser eller på grund af uenighed om økonomien eller seksuel disharmoni.

Selv om forholdet mellem ægtefællerne anses for ødelagt, kan separation ganske vist nægtes, hvis den, der vil ud af ægteskabet, selv hovedsagelig bærer skylden for forholdets ødelæggelse, men det er ikke ret ofte, at domstolene nægter separation af denne grund.

Det sker heller ikke ofte, at domstolene nægter separation med den begrundelse, at der ikke er ført bevis for, at ægteskabet er ødelagt.

Ensidig ret til separation

Et flertal i udvalget foreslår, at adgangen til at få separation lempes på den måde, at en ægtefælle altid og uden at skulle angive nogen særlig grund skal have ret til separation, også selv om den anden ægtefælle protesterer. Efter flertallets opfattelse tåler bl.a. følgende grunde for forslaget:

Det bør være et udgangspunkt, at ægteskabet er en form for frivillig samlevn mellem selvstændige personer. Man bør derfor ikke søge at tvinge nogen til at blive i et ægteskab, som han efter moden overvejelse vil frigøre sig fra.

Man kan nok gennem loven forhindre separation, men man kan ikke faktisk tvinge ægtefællerne til at blive boende sammen, hvis blot den ene ikke ønsker det.

Hensynet til den anden ægtefælle kan ikke bære, at man fastholder ægteskabet mod den ene ægtefælles protest på anden måde end gennem en separationstid på 1 år og ved at udforme reglerne om vilkårene for separationen således, at de giver den anden ægtefælle tilstrækkelig beskyttelse.

Situationen omkring ægteskabets opløsning bliver mindre spændt og dramatisk, når den ene part ikke har mulighed for at protestere mod den andens ønske om separation. Ikke mindst af hensyn til børnene er det af afgørende betydning, at forældrenes fremtidige holdning til hinanden ikke er belastet af forudgående stridigheder om, hvorvidt ægteskabet skulle opløses.

Man kan undgå en ofte pinlig bevisførelse om, at forholdet mellem parterne er ødelagt f.eks. på grund af seksuel disharmoni, eller

om, at den ene ægtefælle har krænket sine pligter over for den anden og børnene.

En ægtefælles ønske om separation er i sig selv det bedste udtryk for, at forholdet mellem ægtefællerne er ødelagt.

Domstolene nægter i dag kun separation i få tilfælde, således at gennemførelsen af forslaget om ensidig ret til separation ikke bliver et afgørende brud med udviklingen.

Mod forslaget om ensidig ret til separation kan anføres:

Hensynet til den anden ægtefælle.

Ønsket om

at opretholde respekten for ægteskabet som institution,

at undgå overilede separationer (og skilsmisser) i tilfælde, hvor den ansøgende ægtefælle egentlig har fortrudt sin ansøgning, men føler sig bundet til at fastholde den,

at undgå en række separationssager, som viser sig overflødige, fordi parterne genoptager samlivet, og

at undgå, at separationerne bliver rene ekspeditionssager.

Forslaget indebærer, at ægtefællens arveret ensidigt kan ophæves ved, at den anden ægtefælle kræver separation. Udvalget har i denne forbindelse været inde på, om arveretten eventuelt burde bevares i separationstiden, således at den først falder bort ved skilsmisse. En sådan ændring ville dog nok være betænkelig ikke mindst ved langvarige separationer. Hertil kommer, at et ønske om bevarelse af arveret mellem fraseparerede ægtefæller kan imødekommes ved oprettelse af testamente uden arveafgiftsmæssige konsekvenser for ægtefællerne.

Et enkelt medlem har ikke kunnet tilslutte sig forslaget om ensidig ret til separation, idet dette medlem tillægger ønsket om at opretholde respekten for ægteskabet som institution betydelig vægt. Dette medlem fremhæver, at selv om udviklingen går hurtigt, er ægteskabet fortsat en fast forankret institution i samfundet. Det ville for mange være noget helt uforståeligt og stødende, at der skulle være adgang til uden varsel at kræve separation med ret til derefter at opnå skilsmisse i løbet af 1 år. Dette hænger også sammen med tendensen til i højere grad ved separation at fastsætte vilkårene også for tiden efter skilsmissen samt med, at separationen